

Johan Cruijff is rijp voor een wissel'

Is de negentienjarige Nederlandse speler van 2014 minder dan die van 2000? Wanneer je onderzoekt of onze opleiding nog deugt, is dat de essentiële vraag. Maar Raymond Verheijen kreeg er geen antwoord op tijdens het KNVB-congres. 'Stel je nu voor dat de Nederlandse voetballer van negentien alleen maar beter is geworden. Dan hebben we een symposium gehouden over een probleem dat helemaal niet bestaat.' TEKST: TACO VAN DEN VELDE

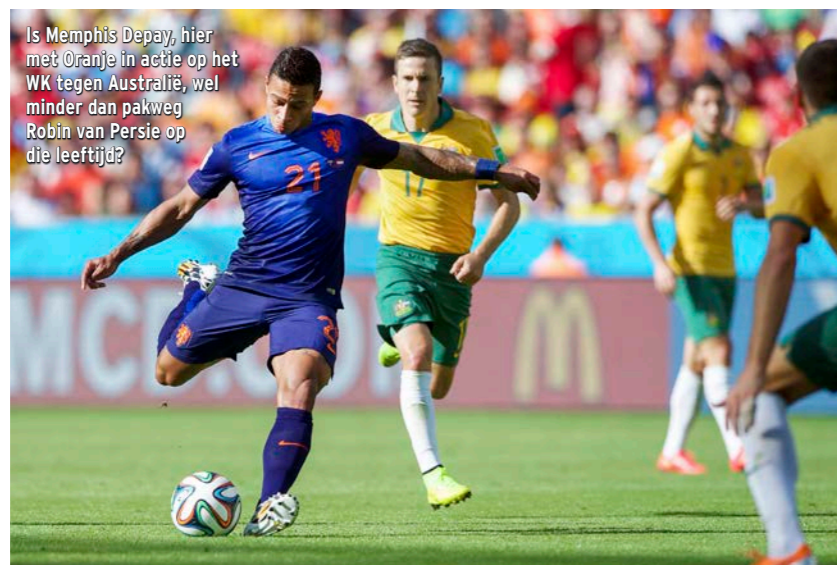
an het nieuwe Engelse boek van Raymond Verheijen over voetbalperiodisering leveren Guus Hiddink, Louis van Gaal, Dick Advoaat, Frank Rijkaard, Johan Neeskens en Marco van Basten substantiële bijdragen. Verheijen is een autoriteit op het gebied van voetbalconditie, die heeft gewerkt bij Glasgow Rangers, Barcelona, Zenit Sint-Petersburg, Chelsea en Manchester City. Tijdens de laatste vier WK's en vier EK's was hij actief met de nationale teams van Nederland, Zuid-Korea, Rusland en afgelopen zomer met finalist Argentinië. Hij is directeur van de World Football Academy, dat een keur aan specialisten heeft verzameld die op alle werelddelen opleidingen en cursussen geven aan voetbaltrainers en stafleden. Toch worden kritische kanttekeningen van Verheijen vaak niet serieus genomen. Op Twitter wordt hij beschimpt. Ook in de dagen na het symposium van de KNVB was hij een *rending topic*. Reden: Verheijen had de speech van Johan Cruijff 'teleurstellend' genoemd.

Wat had die looptrainer ooit gewonnen? Raymond wie? Waarom krijgt die man een podium? Hoe durfde hij de beste voetballer aller tijden aan te vallen? Verheijen bekeek alle tumult met een glimlach. 'Dat is typerend voor het voetbal', reageerde hij. 'In deze wereld praat men vaak over de boodschapper en zelden over de boodschap. Het gaat er niet om wat je zegt, maar wie het zegt. Mino Raiola zei ooit: "Als Johan Cruijff begint te praten, dan stopt de rest met denken."

Daar was het KNVB-symposium deze maand weer een aardig voorbeeld van. Zo'n 150 mensen probeerden een antwoord te vinden op een aantal vragen waarbij de staat van het Nederlandse voetbal centraal stond. Maar omdat het kader en de uitgangspunten van tevoren niet scherp waren

bepaald, werd het een discussie die alle kanten uitging. Verheijen: 'Gespreksleider Humberto Tan vroeg aan Cruijff: "Waarom ben je zo kritisch over de Nederlandse jeugdopleiding?" Cruijff antwoordde: "Kijk maar naar de resultaten in de Europa League en Champions League. We tellen niet meer mee. Dat zegt alles over onze opleiding."

Verheijen is een andere mening toegedaan. 'Wat Cruijff deed, was met valse argumenten zijn

Is Memphis Depay, hier met Oranje in actie op het WK tegen Australië, wel minder dan pakweg Robin van Persie op die leeftijd?

FOTO: VI IMAGES

stokpaardje berijden. Want het matige presteren door Nederlandse ploegen in Europa hoeft helemaal niet te betekenen dat onze jeugdopleiding niet deugt. Voordat je zoiets roept, moet je eerst objectief op basis van de feiten vaststellen waarom die Europese resultaten zo slecht zijn! Tijdens het congres heb ik een poging gedaan om een objectief kader te formuleren toen Humberto Tan met de microfoon bij mij kwam. In absolute zin is het niveau in de Eredivisie lager. Dat kan iedereen zien. Maar dat heeft primair met leeftijd te maken, zoals Jelle Goes (technisch manager KNVB, red.) in zijn introductie tijdens het congres al cijfermatig liet zien. De gemiddelde leeftijd van een Eredivisieploeg is de laatste vijftien jaar van 26 naar 22 jaar gedaald. Omdat jongere spelers minder ver in

hun ontwikkeling zijn en dus meer fouten maken, is het logisch dat het niveau van de Eredivisie in absolute zin is gedaald. Uit een ander onderzoek blijkt zelfs dat de gemiddelde leeftijd in de Eredivisie het laagst is van de dertig grootste competities in de wereld. Logischerwijs spelen we daardoor ook een minder grote rol in de Champions League en Europa League. Dit heeft dus vooral met leeftijd te maken en niet met opleiden. Daarom was de analyse van Cruijff lachwekkend. Als de Nederlandse clubs vaker willen winnen in Europa, zullen zij moeten kiezen voor een andere leeftijdsamenstelling van hun teams, met oudere en meer ervaren spelers.'

Wie de laatste uitgaves van de Champions en Europa League bestudeert, ziet dat Benfica, FC Porto, Olympiakos Piraeus, FC Basel en Red Bull Salzburg aantonen dat het mogelijk is om met minder middelen beter te presteren dan de Nederlandse ploegen. En het is opvallend dat de selecties van die clubs wél een evenwichtige samenstelling qua leeftijd hebben. Verheijen: 'De enige manier om de kwaliteit van onze opleiding objectief te analyseren, is door onszelf de vraag te stellen of het niveau in de Eredivisie ook in relatieve zin lager is geworden. Met andere woorden: is de negentienjarige voetballer van 2014 minder dan de negentienjarige van 2000? De prestaties van de jonge spelers op het WK in Brazilië zijn een uitstekende graadmeter voor het beantwoorden van deze vraag over het niveau van onze opleiding.'

Memphis Depay

Wanneer je coaches en opleiders deze vraag stelt, antwoorden negen van de tien dat de negentienjarige Nederlandse voetballer zeker niet minder is geworden. Robin van Persie, Jaap Stam, en Mark van Bommel waren op hun negentiende echt beter dan Memphis Depay, Stefan de Vrij, Davy Klaassen en Georginio Wijnaldum op diezelfde leeftijd. De betreffende spelers bevestigen dat ook zelf. 'Dat zou betekenen dat het niveau in de Eredivisie in absolute zin weliswaar lager is door de jeugdigheid van de spelers, maar dat het niveau in relatieve zin gelijk of zelfs beter is. Kortom, het zou dus zomaar kunnen dat we niet slechter maar

juist beter opleiden dan vroeger', stelt Verheijen. 'Toen Cruijff daarna ook nog de hele trainersopleiding van de KNVB afmaakte met een anekdote over Rinus Israël van veertig jaar geleden, maakte hij zich helemaal belachelijk. Op dat moment was Johan Cruijff echt rijp voor een wissel. Het vervelende was dat de onjuiste analyses van Cruijff vervolgens wel onbewust de discussies beïnvloedden die daarna plaatsvonden.'

Als Verheijen gelijk heeft, plaatst dat het KNVB-symposium in een heel ander licht. 'Misschien hebben we wel een symposium gehouden over een probleem dat helemaal niet bestaat', zegt Verheijen. 'Op basis van de feiten had het uitgangspunt van het congres misschien wel moeten zijn dat onze opleiding heel goed is, maar sommige aspecten voor verbetering vatbaar. Dan krijg je een heel andere insteek.'

Op het KNVB-congres kwam wel een ander groot probleem naar voren, namelijk dat objectief

analyseren voor velen in de voetbalwereld een probleem is. Verheijen: 'Dat heeft met denkniveau te maken. In sporten die door studenten worden beoefend, zoals hockey en rugby, is het gemiddelde denkniveau hoger dan in het voetbal. Omdat ook in deze sporten de beoefenaars uiteindelijk coach worden, hebben academisch geschoolde hockey-

'Het zou zomaar kunnen dat we niet slechter maar juist beter opleiden dan vroeger'

en rugbycoaches gemiddeld een hoger denkniveau dan voetbaltrainers. Ik was in oktober bijvoorbeeld op bezoek bij de *All Blacks*, het nationale rugbyteam van Nieuw-Zeeland. Daar wordt gewerkt op basis van objectieve feiten in plaats van subjectieve onderbuikgevoelens. Hetzelfde zag ik bij basketbalcoach Phil Jackson en in het American

football bij coach Bill Belichick van de New England Patriots. Maar toen ik het tijdens het congres had over het verschil tussen het absolute en relatieve voetbalniveau in de Eredivisie, merkte ik al dat de helft van de zaal niet eens het verschil tussen absoluut en relatief begreep. Dan houdt alles op.'

Subjectiviteit

'In het voetballen hangt alles aan elkaar van subjectiviteit', vervolgt Verheijen. 'Het is echt lachwekkend om te zien hoe men in het voetbal subjectieve meningen en ervaringen vaak als vertrekpunt neemt. Dan is het ook niet raar dat je een wereld krijgt waarin een bal op de paal wordt uitgelegd als slecht beleid en een winnende goal vertaald wordt als het nieuwe evangelie. In vakgebieden waar het gaat om leven en dood, ligt de lat veel hoger dan in het voetbal. Denk aan piloten of chirurgen. Die worden zeer hoog opgeleid en krijgen een duidelijk objectief kader waarin ze moeten werken. Die Boeing moet volgens bepaalde regels worden bestuurd, net zoals dergelijke regels er ook zijn bij een hartoperatie. Dat wordt door iedereen geaccepteerd, want niemand wil verantwoordelijk zijn voor een vliegtuigcrash of een patiënt die overlijdt. Dit betekent overigens niet dat piloten en chirurgen robots zijn, want binnen het strakke objectieve kader moeten zij vervolgens wel allerlei

Raymond Verheijen: 'Toen ik het tijdens het KNVB-congres had over het verschil tussen het absolute en relatieve voetbalniveau in de Eredivisie, merkte ik al dat de helft van de zaal niet eens het verschil tussen absoluut en relatief begreep. Dan houdt alles op.'

subjectieve keuzes maken op basis van hun kennis en ervaring.'

Tijdens cursussen met de World Football Academy confronteert Verheijen voetbaltrainers over de hele wereld met hun eigen subjectiviteit. 'Dan stel ik ze bijvoorbeeld de vraag of ze in een vliegtuig zouden stappen waarin de piloot communiceert en handelt als een voetbaltrainer. Ofwel, die piloot mag zelf bepalen welke landingsbaan hij neemt, hoe hoog of hoe laag hij vliegt en in zijn communicatie met de luchtverkeersleiding gebruikt hij zelfverzonnen woorden. Dan zegt iedereen direct: *Nee, natuurlijk niet!* Niemand gaat zijn leven in de waagschaal leggen met een piloot die zich gedraagt als een voetbaltrainer. Met dit voorbeeld geef je voetbaltrainers inzicht in hoe laag de lat ligt in het voetballen en wat het gevaar is van subjectiviteit.'

'Het trainersvak wordt tegenwoordig een ervaringsvak genoemd. Dit is de perfecte ontsnappingsmogelijkheid voor aankomende trainers die te dom of te besodemieterd zijn om een cursus te volgen. Uiteraard word je door ervaring een steeds betere trainer. Maar dat wil niet zeggen dat je niet eerst een goede opleiding moet volgen. Moet je je voorstellen dat chirurgien hun vak ook primair als een ervaringsvak gaan beschouwen. Dan weet je toch niet hoe snel je van de operatietafel moet springen? Laatst las ik een interview met FC Utrecht-trainer Robby Alflen waar de domheid van afspatte. Alflen vertelde doodleuk dat hij allerlei opdrachten voor de trainerscursus door een ander heeft laten maken. Dat betekent dus dat hij nog steeds een relatief ongeschoolde coach is. Diezelfde

Alflen zou dat nooit accepteren van de piloot die hem naar zijn vakantieadres moet vliegen of de chirurg die hem moet opereren. Waarom accepteert hij dit dan wel van zichzelf?'

In 2009 was Verheijen het naar zijn mening lage niveau in de voetbalwereld beu en richtte hij de World Football Academy op met als missie om voetbaltrainers met een hoger niveau op te leiden. Vanaf dat moment besloot Verheijen ook om de confrontatie aan te gaan. Als hij gebreken ziet, tracht hij te analyseren wat er aan de hand is en legt via Twitter en andere media op basis van feiten en voorbeelden de vinger op de zere plek. De enige oplossing is volgens hem de voetbalwereld een grote spiegel voor te houden door zaken consequent ter discussie te stellen.

Louis van Gaal

Met zijn kritische analyses ontziet hij niemand. Zo werkte hij ooit samen met Louis van Gaal, maar de huidige blessuregolf in Manchester valt vooral

de trainer te verwijten, zo heeft hij geanalyseerd. 'De feiten zijn helder. Daarnaast weet ik uit eigen ervaring hoe Louis traint. Ten eerste moesten veel spelers van United na een lang en vermoeiend seizoen nog een WK spelen. Ten tweede hadden ze door het WK slechts een korte zomervakantie, waardoor ze weinig vermoeidheid konden kwijt-raken. Ten derde moesten ze tijdens de voorbereiding door de USA toeren en kregen de spelers te maken met allerlei vermoeiende factoren als jetlag, de hoogte in Denver en de hitte in LA en Miami. Ten vierde speelden ze vijf wedstrijden in vijf verschillende steden in achttien dagen kriskras door de VS, waardoor bijna twintigduizend kilometer moest worden gevlogen. Ten vijfde moesten de spelers wennen aan de veel intensievere manier van trainen onder Van Gaal. Het laatste wat je in zo'n situatie moet doen als coach is twee keer per dag trainen. Dit verklaart ook waarom er na amper

'Het probleem is dat men in het voetballen alleen kijkt naar het resultaat en veel minder naar het onderliggende proces. *What you see is all there is* noemen ze dat in de psychologie. Ook procesmatig denken vereist weer denkniveau. Johan Crujff is het boegbeeld van het Nederlandse voetbal en dat brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om met een goede analyse en een goede boodschap te komen. Wat hij deed op het congres leek helemaal nergens op. Op deze manier houdt hij het Nederlandse voetbal gegijzeld met ongefundeerde kretologie en dan stagneert de ontwikkeling,' aldus Verheijen, die daarom voorstelt om Crujff voortaan louter als klankbord te gebruiken. 'Frank de Boer gaat ook heel onafhankelijk met hem om. Acht van de tien keer dat Crujff wat zegt over Ajax, denkt hij: *Laat maar lullen*. En twee keer zegt hij: *Dank je wel, hier kan ik wat mee*. Zo zou heel Nederland met Crujff moeten omgaan.'

FOTO: ANP

Johan Crujff komt aan op het KNVB-congres over de staat van het Nederlandse voetbal.

'Op deze manier houdt Crujff het Nederlandse voetbal gegijzeld met ongefundeerde kretologie'

vijf maanden al bijna vijftig blessures zijn en continu de ene na de andere speler afhaakt. In het voetbal snapt men nog steeds niet dat externe factoren nooit de reden zijn voor blessures. Als spelers geblesseerd raken, heeft de coach simpelweg gefaald om te anticiperen op de externe factoren.'

Wil die kritische analyse zeggen dat Verheijen vindt dat Van Gaal een slechte coach is? 'Nee, helemaal niet,' schudt hij met het hoofd. 'In z'n algemeenheid is hij een toptrainer die alleen dit aspect minder goed beheerst. Van Gaal is juist een van de weinige trainers die wél een objectief kader aanbrengt en volgens een methode werkt. Kijk waar die ploeg staat ondanks al die blessures. Dat betekent dat hij allerlei andere zaken heel goed beheerst en dat een kampioenschap ook slechts een kwestie van tijd is.'

Eenoog

Van Gaal is dus een toptrainer. 'Of misschien is hij eenoog in het land der blinden,' lacht Verheijen.

Het zijn opmerkingen die hem ongetwijfeld opnieuw een lawine aan negatieve reacties zullen opleveren. Het doet Verheijen niets. 'Ik hak al tien jaar met dit bijltje. En waar gehakt wordt, vallen spaanders. Als je Crujff ter discussie stelt, weet je van tevoren dat je te maken krijgt met mensen als Jaap de Groot en Valentijn Driessen van *De Telegraaf* die samen met Johan Derksen een propagandamachine voor Crujff vormen. Ik moet daar wel om glimlachen. Die mensen zijn heel voorspelbaar.'

'Als ik zaken ter discussie stel, is het nooit persoonlijk bedoeld. We hebben het nu over Crujff, maar zo kun je heel veel mensen in de voetbalwereld onder een vergrootglas leggen. Onderzoeksjournalist

Frank van Kolfschooten is momenteel bezig met het boek *Hoe simpel wil je het hebben?*, waarin ik allerlei trainers, spelers en ook journalisten op dezelfde manier analyseer zoals ik in dit interview met Crujff heb gedaan.

'Het verbaast me eigenlijk dat niemand ooit denkt: *Waarom blijft die man toch onverstoort zaken ter discussie stellen? Wat zit daarachter?* Misschien zouden ze dan snappen dat ik dit alleen doe zodat de volgende generatie trainers kan leren van de fouten van de huidige generatie. Het is een onderdeel van voetbaltrainers opleiden. De hoon laat ik daarom heel makkelijk van me afglijden. Die primitieve reacties bevestigen slechts het lage niveau in de voetbalwereld. Als dit een soort egotrip zou zijn, dan had ik dat natuurlijk nooit volgehouden, want dan zouden de negatieve reacties keer op keer mijn ego hebben geraakt.'

De directeur van de World Football Academy daagt de voetbalwereld uit om op basis van inhoud zijn ongelijk aan te tonen.